

הלפיד נשל מומי

במכונית. זאת היתה מכונית לבנה של המדור המרכזי. הם נפסו כמה נערים שטיילו ברחוב סתם, אחרי שעבדו כל היום כמו תמורים. הרכיבו להם מכותרצח ולקחו אותם לתחנה. עכשיו הם כשה מתעללים בהם שם".

הבחור היה נסער. "אז מה פלא שהם שונאים אותנו? אילו הייתי במקומם, הייתי גם כן מבצע פיגועים" (הוא השתמש במילה יותר רצחנית).

הסתכלתי בכחור. זה לא היה טיפוס של סטורנט-אשכנזי יפה-נפש-בן-טובים. להיפך, הוא נראה לי כצעיר עובד ממוצא מארוקאי, בוגר-צבא, וכך גם חברו.

חלוקת הריעות והרגשות בארץ אינה כליכך פשוטה, כפי שנדמה לרבים.

ושאלה מטרידה: מה עשו שאר העובדים יושבים, שהיו עדים למחזה? האם הסיטו את מבטיהם? האם אמרו לעצמם: זה לא נוגע לנו, למה לנו להתערב? כמו שאמרו אנשים אחרים במקום אחר?

השמן של רפול

ועוד חווייה אישית. הפעם של רחל אשתו. היא ערכה קניית בסופרמרקט, כשניגשה אליה אשה, כבת 60.

"תסלחי לי", אמרה במיבטא רוסי כבד, והושיטה בקבוק של שמן זית-יכתית, שהורידה מן המדף. התונית היתה מורפסת בעברית ובערבית ("זיתון נקי"), תוצרת "בית בר מוררני, מחמד סעיד, צומת אב-אלפחם".

"אני מחפשת שמן מכבישה קרה. זה שמן מכבישה קרה?".
"כן, הנה, כתוב פה".
"את חושבת שכראי לקנות את זה?"

"זה מה שאת מחפשת, לא?"
"אבל כראי לקנות את זה?"
שאלה האשה. "זה של ערבים, לא?"

"אני קונה את זה כל הש" ניס, אמרה רחל.
"אבל זה של ערבים? אין להם פה שמן של רפול?"

"אולי יש תשאל".
"אבל את קונה את זה? אולי הערבים שמו בזה זכוכית?" רחל איבדה את סבלנותה. "גברת, אף אחד לא מכריח אותך. חפשי את השמן של רפול".

כעבור כמה דקות ראתה רחל שהאשה עצרה קונה אחר, בחור צעיר, ופנתה אליו: "תסלח לי, אני מחפשת שמן מכבישה קרה. זה שמן מכבישה קרה?"
ליד הקופה נתקלה רחל בבחור הצעיר. להפתעתה, דיבר גם הוא במיבטא רוסי. "מה היא רצתה ממך?" שאלה בסקרנות.
"זה מרגיז אותי נורא", אמר הבחור, "גם אני מברית-המועצות. אני פה 30 שנה. לא עזבתי את רוסיה כדי לחיות פה באותה שינאה וקנאות כמו שם".

גם לגבי אחינו, העולים מברית-המועצות, התמונה אינה אחרת.

עיר ושמה מכלו

כל הארץ יודעת שאלי אוחנה שיחק בקבוצת מכלן גם אלי אוחנה עצמו יודע שהוא שיחק בקבוצת מכלן. זה מוזר..

מוזר שאדם חי בעיר מסויימת, ומשחק בקבוצה שעליה תיפארתה, ואינו יודע לבטא נכונה את שמה.

שם העיר אינו MECH-LEN, כי אם MECHLEN. כך בשפת תושביה, השפה הפלמית, שהיא מעין שפה-אחות להולנדית. כפי הבלגים הרובי-ריס-צרפתית היא קרוייה MALINES.

מכלן, עיירה בת 65 אלף תושבים, הסמוכה לנמל אנטוורן-פן, אינה פרבר חסר-חשיבות. יש בה קאתדרלה מפוארת,



אוחנה

והיא מקום-מושב של ארכי-הגמון, שהוא ראש הכנסייה הקאתולית ("פרימאס") של בלגיה. אולי כראי שאוחנה יעבור למילאנו. יותר קל לבטא את זה.

האדם לחברתו, הסכמת הרוב העצום של האנשים לחוק שהם שמים על עצמם. אדם חי בתכרה, דעת החברה חשובה לו, הוא מבין את נחיצות החוק ורוצה לשמור עליו. לכן הפושע הוא חריג, ובמצב נורמלי אין החריגים אלא תופעת-שוליים.

אולם ערבי מהשטחים הכבושים אינו שייך לחברה הישראלית, וחוקיה אינם חוקי חברתו שלו. להיפך. הם החוקים של חברה אייבת, המתעללת בכנייעמה. לכן חסר לו הבלם הטיבעי, המביא אדם לשמור על החוק. נשאר רק הרגש האנושי הכללי. ואם זה פגום, בעיקבות סטייה נפשית-מינית, אין דבר שיצורו בעדו.

רק חוק פלסטיני יכול לרסן פושעים פלסטיניים. זהו אחד הנימוקים החשובים ביותר בזכות העצמאות הלאומית של כל עם. כשם שרק מדינה פלסטינית יכולה לשים קץ לטרור הפלסטיני (וזה הוכח בימינו בעשרות ארצות אחרות). כן יכול רק החוק הפלסטיני ליישם את האיסורים החברתיים המקובלים לגבי פלסטיניים.

הלוואי והנהגת האינתיפאדה, שהיא ממשלת המדינה-בדרי, היתה נותנת את דעתה על כך ודואגת להעניש גם פושעים פלסטיניים, המבצעים את זממם בחברה הישראלית. אבל



אחרי שיותר מ-100 ילדים פלסטינים נהרגו עליידי חיילי צה"ל ומתנחלים. מתוך הגנה עצמית, קשה מן הסתם לשכנע פלסטינים בחומרת המיקרה המסויים הזה. וחבל.

הקיסר והקומיסאר

עקבתי בטלוויזיה אחרי ישיבת-הפתיחה של קונגרס נציגי העם" במוסקווה, והרגשתי שזה מוכר לי איכשהו.

פגאום תפסתי מה זה מזכיר לי, ומדוע. במשך ארבע שנים הייתי חבר הוועדה-הפועל של ההסתדרות, כנציג תנועת העולם הזה — כוח חדש. זה היה די נורא. לפני כן התרגלתי במשך שמונה שנים לכנסת. זהו מוסד מתסכל למדי, שהוא רחוק מאוד מן האידיאל של בית-מחוקקים דמוקרטי. אבל בהשוואה לוועדה-הפועל, זה היה התגשמות האידיאלים של אפלטון המנוח.

כנסת יש תקנון, יש נוהלים קבועים, יש סדריו, יש נשיאות נבחרת, המנהלת את הישיבות. בוועדה-הפועל של ההסתדרות אין זכר לכל אלה. מוזל ההסדרות בכבודו ובצעמו מנהל את ישיבות הוועדה-הפועל. משמע: ראש הרשות המבצעת (שהוא מעין ראש-ממשלת ההסתדרות) מכהן גם כיו"ר הרשות המחוקקת ומנהל את ישיבותיה כאוות-נפשו. כך בדיוק מנהל מיכאיל גורבאצ'וב את הקונגרס שלו. הוא המנהיג, הוא המוזל, הוא השליט, והוא גם מנהל את ישיבות הנציגות הנבחרת.

אילו התחלתי ישראל קיסר וגורבאצ'וב, היו שניהם יכולים להמשיך כאילו לא קרה דבר.

תקרית בפניה

חווייה אישית: חזרתי הביתה במכונית אחרי תצות. עצרתי ליד המדרכה, וחיכיתי שיתפנה מקום למכונית.

לפתע ניגשו אלי שני בחורים גבוהים-קומה, כבני 23, בחולצות-טי לבנות. אחד התקרב לחלון המכונית ואמר: "אתה אורי אבנרי?"

הוריתי באשמה וחיכיתי לקיתון של גידופים או דיבריי-תוכחה. הופתעתי מאוד כשאמר הבחור: "קורה שם משהו בפגנת כן-יהודה-מאפו. אנשי המדור המרכזי תפסו כמה ילדים ערבים ומכניסים להם מכות-רצח. הם לא עשו שום דבר, סתם טיילו ברחוב".

החניתי את מכוניתי בחיפזון, יצאתי ומיהרתי לפינה. ראיי-תי ששני הבחורים עוקבים אחריי.

חיפשתי בפינה את הבלשים ואת הקורבנות, אך לא היתה שם נפש חיה. הפינה היתה שרוייה בשלווה לילית. הבחורים שליוו אותי סיפרו שהבלשים לקחו את הערבים

רבים מתפלאים על השינוי העמוק שחל בדעותיו של יוסף (טומי) לפיד. לא אני. הייתי מתפלא אלמלא זה קרה. טומי הוא אדם רומאנטי, אינטליגנטי, חילוני, גיוני, תניך התרבות האירופית. אלה הן תכונות המזוהות אצלנו עם מה שקרוי "שמאל". ה"מין" אצלנו מזוהה עם רגשות, מיסטיית, דתיות או פסכודרדיות, צרות-אופק תרבותית ואנטי-הומאניים.

באמצע עמרה השואה. השואה, אירוע היסטורי שאין רומה לו בעת החדשה, שינתה את פני העולם הרוחני. כיהר



לפיד

דים, אנחנו יכולים להסיק מר-נה אחת משתי מסקנות, הסותרות זו את זו לחלוטין.

מסקנה א': אחרי מה שעשו לנו, מותר לנו הכל. המוסר הוא אשליה. הערכים ההומאניים הם קישקוש בעולמנו אתה יכול לרצוח או להינצל, לשי-דוד או להישרד, לאנוס או להיאנס, לרכב או להיות מרוכב. הקמנו את מדינתנו כרי שגם אנחנו נוכל להימנות עם הרוצחים, השודרים, האנשים, המרכאים, ולא להיפך.

מסקנה ב': אחרי מה שעשו לנו, מוטלת עלינו חובה מיוחדת לראווג לכך שזה לא יקרה עוד, לא לנו ולא לאחרים. אנחנו מצויים להיאבק לניצחון המוסר, לניצחון הערכים ההומאניים. עלינו להיות חילי-חלוצי כמילחמה ברוצחים, בגזענים, בלאר-מנים, ברודנים בכל אתר ואתר, וכמיוחד אצלנו מבית. הקמנו את מדינתנו כדי שנוכל ביחד לשמור על צלם-אנוש ולהוכיח לעצמנו ולעולם כולו שאנחנו שווים למתוקנים שבעמי העיר-לם.

טומי, כמו ניצולי-שואה רבים אחרים, הסיק מן השואה תחילה. כאופ אינטליגנטי, לא המסקנה הראשונה. ההלם של השואה אפף את אהנו, ולעזאזל כל העולם. עכשיו, בעיקבות חוויות חדשות, התקרב באופי אינטליגנטי למסקנה השנייה, התואמת את אופיו הבסיסי.

טומי עצמו סיפר לחנה קים שנקודת-היפנה שלו באה בעיקבות רצח כשכס: אופה ערבי ישב עם רחל הקטנה במאפיה שלו, כשלתפעל לתפרץ לדלת מתנחל והרג את הילדה. זה הוכיח לטומי תמונות מן השואה, ולפתע תפס כי בעניין השר-אה, הפוגרומים והגזענות אנחנו נמצאים עכשיו בצד השני של המיתר.

טומי אומר שהוא מתרגז כאשר שמאלנים מברכים אותו על הצטרפותו אליהם. הוא צודק. יש לברך אותו רק על כי מצא את הדרך אל עצמו.

לפישעי-מין אין מולדת

לפישעי-מין אין מולדת ואין לאום. חולה-נפש זקוק לטיפול פסיכיאטרי.

כאשר פושעי-מין פוגעים בילדים, בילדות, בנערים ובנערות, הם מעוררים זעם כפול ומכופל. יש בכל אדם אינסטינקט ביולוגי עמוק המצווה עליו להגן על ילדים. הטבע נטע בנו אינסטינקט זה למען שימור המין האנושי.

כאשר פושעי-מין מבצע את זממו כקורבן השייך ללאום אחר, מתחבר הזעם הטיבעי לרגש טיבעי אחר — שינאת-הזר. נוצרת תערובת לאומנית-גזענית שהיא חומר-נפץ מסוכן ביותר.

על רקע זה צמחו מיספטי-לינין' בארצות-הברית, וגם עלי-לות-הרם נגד היהודים (הריגת ילדים נוצריים כדי להשתמש ברמס לאפיית מצות).

עכשיו זה בא אלינו. שני ערבים ביצעו פשעי-מין מתריד בילד יהודי. ביצור היהודי פושטים הפאניקה, ההיסטריה, הזעם.

העובדה שאותם הפושעים — הם או חבריהם — ביצעו פישעי-מין גם נגד ילדים ערביים, בני יפו, אינה מרגיעה. את הילדים הערבים הם לא רצחו, "אמרה מישהי, והביעה בווראי דעת רבים.

האם יש חשיבות לזהותם הלאומית של הפושעים? כן ולא.

לא, מפני שיש פושעי-מין כאלה בכל חברה ובכל עם. גם ביצור היהודי בארץ. אולם יש גם הגיון הפוך. הוא נוגע לעצם מהותו של הפשע. כל פשע הוא פעולה אנטי-חברתית. החברה קובעת לעצמה כללים וחוקים, המאפשרים חיים בצוותא. כדי לשמור על חר-קים אלה יש בתי-משפט, מישטרה ובתי-סוהר. אולם הכוח העיקרי המביא לשמירה על החוק הוא הרגשת-השייכות של